



Аляксей ШКАДАРЭВІЧ:

# «ЛЮБЫ КРЫЗІС — ЧАС ДЛЯ ЯКІ МОЖНА ВЫКАРЫСТАЦЬ»



Дырэктар УП «НТЦ «ЛЭМТ» БелОМА» Аляксей ШКАДАРЭВІЧ.

Дырэктар аднаго з флагманаў у галіне опытка-электроннага высокадакладнага прыборабудавання — аб новых распрацоўках, спецыялістах, якія ствараюць высокаінтэлектуальную прадукцыю, і перспектывах

Навукова-тэхнічны цэнтр «ЛЭМТ» Беларускага опытка-механічнага аб'яднання, які спецыялізуецца на даследаванні, распрацоўцы і вытворчасці опытка-электронных прыбораў двайнога прызначэння, а таксама выпускае медыцынскае абсталяванне, кантрольна-праверачную і стэндавую апаратуру для аптычнай вытворчасці і кантролю параметраў, сёння не той карабель, які проста трымаецца на плаву. Кампанія, вядомая далека за межамі нашай краіны, ідзе прама па курсе, пераадольваючы на сваім шляху ўсе штормы. Нягледзячы на перашкоды, спыняецца каля новых берагоў і больш упэўнена рухаецца наперад.

Вось ужо без малаго 30 гадоў за штурвалам гэтага аўтарытэтнага і надзейнага лайнера — вопытны кіраўнік і таленавіты вучоны. **Акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь Аляксей Пятровіч ШКАДАРЭВІЧ** стаяў ля вытокаў прадпрыемства, прадукцыяй якога сёння карыстаюцца больш чым у 70 краінах свету. Напярэдадні юбілею дырэктар «ЛЭМТ» БелОМА раскажаў

ня, якіх менш кранула падзенне дзяржаўнага фінансавання, або паспрабаваць стварыць прадукты, якія будуць запатрабаваныя за мяжой. У ЦКБ «Пеленг» знайшлося 55 энтузіястаў, якія адважліліся ўзяць адказнасць за сваю будучыню. Такі быў старт. За 30 гадоў рознае вытрымлівалі, было і вельмі цяжка.

— Але, нягледзячы на гэта, сёння «ЛЭМТ» — паспяховае прадпрыемства ў сваёй галіне. Аляксей Пятровіч, у чым сакрэт поспеху?

між іншым, вялікая памылка многіх навуковых прадпрыемстваў, у тым ліку беларускіх, якія жадаюць камерцыялізаваць тое, чым яны займаліся шмат гадоў. У аснову бізнес-піраміды трэба ставіць тое, што знойдзе свае нішы. Каб гэта рэалізаваць, абавязкова патрэбны крэатыўныя і мабільныя супрацоўнікі. Таму ключ да поспеху любога калектыву вызначаецца тым, наколькі ён укамплектаваны высокакваліфікаванымі інжынерамі, канструктарамі, тэхнолагамі, маркеталагамі, рабочымі.

ках. Адна з апошніх — «MILEX-2021» — праходзіла ў нашай краіне...

— Ужо пасля «MILEX» была выстаўка «IDEF» у Стамбуле, «APMIA» ў Маскве. Нядаўна нашы спецыялісты вярнуліся з выстаўкі «PARTNER-2021» у Сербіі. Рыхтуем-ся да выстаўкі «EDEX» у Егіпце. «MILEX» — гэта, па сутнасці, выстаўка-справаздача, дзе мы павінны паказаць, чаго дасягнулі за два гады пасля папярэдняй. Наш прынцып падрыхтоўкі да любой выстаўкі вельмі жорсткі. Прыкладна за год рыхтуецца пералік экспанатаў, якія мы павінны стварыць, пасля няўхільна ідзе рэалізацыя планаў і задумак.

— Якія найноўшыя распрацоўкі і вырабы для абароннай



Оптык Яўгеній КОРЗАН кантралюе якасць паліроўкі асферычных лінзаў.



Наладка сістэм абсталявання, якое вырабляецца.



Аператар станкоў і маніпулятараў з праграмным кіраваннем Цімафей БАХВАЛАЎ.

пра распрацоўкі, якія ствараюць імідж не толькі прадпрыемства, але і краіны, а таксама раскрываюць сакрэт поспеху — як не толькі заставацца запатрабаванымі ў такі складаны эканамічны час, але і прырастаць новымі дзелавымі партнёрамі.

— Гісторыя прадпрыемства пачыналася ў вельмі няпростых умовах: распаўся Савецкі Саюз, адбылася фарміраванне незалежнай Беларусі...

— За савецкім часам перад высокаінтэлектуальнымі прадпрыемствамі стаяла праблема не дзе ўзяць грошы, а як іх патраціць. Мы ніколі дагэтуль не працавалі з замежжам. Адзіным заказчыкам для падобных калектываў доўгі час з'яўлялася дзяржава. Усё, што мы стваралі, было запатрабавана нашым саюзным міністэрствам. Калі ж разваліўся СССР, раптоўна знікла дзяржаўнае фінансаванне, трэба было думаць, адкуль браць грошы. Беларускае опытка-механічнае аб'яднанне таксама адчувала на сабе скарачэнне абаронных заказаў. І ўзнікла пытанне: або растварыцца ў спецыялізаваных падраздзяленнях аб'яднан-



У дзясятках краін свету купляюць такія высокадакладныя вырабы УП «НТЦ «ЛЭМТ» БелОМА».

— У разумных энтузіястах. У новых умовах яны здолелі правільна прымяніць свой інтэлект — на стварэнне запатрабаванай прадукцыі і адначасова на вывучэнне сусветных рынкаў. Гэта два крылы птушкі поспеху. Каб ведаць, што ствараць, трэба разумець, што магчыма прадаваць. І тут дарэчы будзе ізраільскі жарт: «Стварыць і вырабіць можа любы дурань, а хай ён паспрабуе гэта прадаць». Пospех залежыць яшчэ і ад рынку, дзе перспектыва тое, што трэба, а не тое, што ў цябе ў руках. Гэта,

— А ці не адбылося ў вас масавых звальненняў, чарада якіх у мінулым годзе пракацілася па краіне?

— Некалькі нядрэнных спецыялістаў звольнілася, з'ехала з краіны. Аднак большасць разумее: разбурыць гадамі створанае вельмі лёгка. Мы мелі шмат кантрактаў, шмат абавязацельстваў, якія патрэбна было выканаць перад заказчыкам, таму калектыву яшчэ больш мабільнаваўся.

— Прадпрыемства рэгулярна ўдзельнічае ў шматлікіх выстаў-

прамысловасці сёлета былі прадстаўлены ўпершыню?

— Такіх распрацовак, якія ствараюць імідж прадпрыемства, а адпаведна і імідж краіны, няма. У прыватнасці, гэта комплексы для абароны дзяржаўна важных аб'ектаў ад наземных, паветраных, нізка лятаючых пагроз, у тым ліку ад беспілотных лятальных апаратаў мінімальнага габарытаў. Гучна прагрымела наша сістэма «Зоркі», якая ўжо даўно пастаўляецца ў многія краіны свету. Сярод навінак — і опытка-электронныя сіс-

тэмы для высокадакладнай зброі. Мы стварылі мабільную сістэму аховы бяспекі грамадскіх мерапрыемстваў, якая набліжаецца па кошце да прадукцыі «БелАЗа». Традыцыйна вырабляем оптику для лёгкага ўзбраення. Апошнім часам выпускаем найперскія прыцэлы новага пакалення, якія набліжаюцца да найлепшых сусветных узроўняў і знайшлі сваіх заказчыкаў. Карацей кажучы, наш канек — прадукцыя з высокім інтэлектуальным узроўнем.

— Вы не баіцеся эксперыментавання. Нядаўна значна павялічылі наменклатуру вырабаў на аснове цеплабачання...

— Сапраўды, у нас ажыццяўляецца вытворчасць цеплавізійнай тэхнікі, якая працуе на поўную магутнасць. Выйгралі тэндар на Блізкім Усходзе, пры гэтым апарэдылі шэраг знакамітых амерыканскіх і еўрапейскіх кампаній. Актыўна выкарыстоўваецца цеплавізійнае абсталяванне і ў Беларусі. Вынікам нашых распрацовак, у прыватнасці, карыстаюцца на граніцы. Напрыклад, гэта маленькія прыборы, якія змяшчаюцца ў кішэню. Яны без цяжкасці вызначаюць нагрэтыя целы (тэмпература чалавечага цела вышэйшая, чым у навакольнага асяроддзя). Падпісалі нядаўна дагавор з Міністэрствам абароны: пастаўляем прыборы разведчыкам. Падобныя прыборы выяўляюць чалавека на адлегласці да 7 кіламетраў, машыну — да 25 кіламетраў, а самалёт «Боінг» — да 70 км. Адным словам, ад нашай тэхнікі не схавацца.

— Вырабы медыцынскага прызначэння, створаныя на «ЛЭМТ», выкарыстоўваюцца ва ўстановах аховы здароўя Беларусі. А ці запатрабаваныя яны за мяжой?